

Sygn. akt XXVII Ca 2008/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR del. Katarzyna Małysa</i>
Protokolant:	sekr. sądowy Edyta Krzepicka

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2018r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***K. P. i B. K.***

przeciwko ***(...) sp. z o.o. z siedzibą w W.***

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 22 lutego 2018 r., sygn. akt II C 1625/17

oddala apelację.

Sędzia SR del. Katarzyna Małysa

Sygn. akt ***XXVII Ca 2008/18***

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2017 r. do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy wpłynął pozew, w którym K. P. oraz B. K. domagali się zasądzenia od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwoty 800 euro, co stanowi 3.454 zł, tj. kwoty – według kursu NBP na dzień wniesienia pozwu wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kosztami sądowymi i kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, dowodząc, iż zakłócenie rotacji lotu, spowodowane było zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, co implikuje w na zasadzie art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego Rady z dnia 11 lutego 2004 r. zwolnienie przewoźnika z obowiązku wypłaty ryczałtowego odszkodowania.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie II Wydział Cywilny w W. w sprawie II C 1625/17 zasądził od pozwanego (...) Sp. z o.o. na rzecz K. P. oraz B. K. kwoty po 400,00 euro (czterysta euro) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 lutego 2017 r. do dnia zapłaty. Nadto Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy

w Warszawie II zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 317,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwoty po 270,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł Pozwany (...) Sp. z o.o. zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 5 ust. 3 oraz motywów 14 i 15 Preambuły Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r., ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG nr 295/91), poprzez jego niewłaściwą wykładnię i uznanie, iż żadna usterka techniczna nie może stanowić nadzwyczajnych okoliczności zwalniających przewoźnika lotniczego z odpowiedzialności odszkodowawczej za opóźniony lot, podczas gdy orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE oraz polskich sądów cywilnych i administracyjnych wskazuje, iż usterka techniczna samolotu, która spełnia określone kryteria może być uznana za nadzwyczajną okoliczność.

- naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 k.p.c.:

a. poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, a przedstawionych przez pozwaną w odpowiedzi na pozew i wysnucie z nich wniosku nielogicznego;

b. poprzez pominięcie w ocenie dowodów zeznań świadka J. P., co skutkowało brakiem odniesienia się do wskazanych przez niego przyczyn opóźnienia towarzyszących usterce technicznej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej spółki kosztów postępowania za obydwie instancje według norm przepisanych oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że niniejsza sprawa toczyła się w postępowaniu uproszczonym, dlatego uzasadnienie Sądu II instancji ma formę uproszczoną, co wynika z treści art. 505¹³ § 2 k.p.c., stosownie do którego jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Na gruncie przedmiotowej sprawy, podstawę prawną dochodzonego przez powodów roszczenia stanowią przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91, które, w zakresie, w jakim stanowią rozwiązania szczególne, wyłączają stosowanie art. 471 i n. k.c.

Należy zważyć, iż zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91: „Obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.”

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy ma w ocenie Sądu Okręgowego rozważenie, czy w stanie faktycznym niniejszej sprawy opóźnienie wynikało z nadzwyczajnej okoliczności, która implikowała wyłączenie obowiązku wypłaty rekompensaty przez przewoźnika na zasadach określonych w artykule 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004. Jak wynika z treści apelacji, pozwany podnosił, iż usterka techniczna pojawiła się po starcie samolotu i polegała na sygnalizowaniu komunikatu z komputera pokładowego o konieczności natychmiastowego lądowania. Usterka ta wymagała natychmiastowego zawrócenia samolotu, co z kolei wiązało się z koniecznością wypalenia paliwa.

Dalsze opóźnienie było spowodowane zewnętrzną okolicznością w stosunku do przewoźnika, czyli koniecznością zorganizowania dalszego paliwa. Ponadto, w związku z zaistniałym zdarzeniem załoga, ze względu na stres i przemęczenie nie była w stanie kontynuować lotu. W ocenie Sądu Okręgowego, słusznie wyeksplikował w swoim uzasadnieniu Sąd meriti, że opóźnienie lotu spowodowane taką usterką techniczną samolotu należy do przyczyn związanych z organizacją i funkcjonowaniem przewoźnika lotniczego, jako przedsiębiorstwa. W związku z powyższym, ma rację Sąd Rejonowy, że przewoźnika obciąża ryzyko tych negatywnych konsekwencji. Bowiem problemy techniczne są następstwem nadzwyczajnych okoliczności, jeżeli ich źródło stanowią zdarzenia, które nie wpisują się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwalają mu na skuteczne nad nimi panowanie, ze względu na ich charakter lub źródło.

Jak wskazano w Wytycznych interpretacyjnych dotyczących rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, podstawową zasadą art. 5 ust. 1 jest konieczność wypłaty odszkodowania, jeżeli pasażer nie został poinformowany o odwołaniu z odpowiednim wyprzedzeniem lub doszło do znacznego opóźnienia. Jednak nawet wówczas odszkodowania nie trzeba wypłacać, jeżeli przewoźnik może dowieść, zgodnie z art. 5 ust. 3, że odwołanie lub opóźnienie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Zgodnie z punktem 14 preambuły do ww. rozporządzenia, „zobowiązania przewoźników lotniczych powinny być ograniczone lub ich odpowiedzialność wyłączona w przypadku, gdy zdarzenie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć, pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Okoliczności te mogą, w szczególności, zaistnieć w przypadku destabilizacji politycznej, warunków meteorologicznych uniemożliwiających dany lot, zagrożenia bezpieczeństwa, nieoczekiwanych wad mogących wpłynąć na bezpieczeństwo lotu oraz strajków mających wpływ na działalność przewoźnika.” W punkcie 15 preambuły do ww. rozporządzenia wskazano ponadto, że za nadzwyczajne okoliczności powinno się uważać sytuację, gdy decyzja kierownictwa lotów w stosunku do danego samolotu spowodowała danego dnia powstanie dużego opóźnienia, przełożenie lotu na następny dzień albo odwołanie jednego lub więcej lotów tego samolotu pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków przez zainteresowanego przewoźnika, by uniknąć tych opóźnień lub odwołań lotów.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż dla ułatwienia w dokonywaniu oceny, czy dane zdarzenie ma charakter nadzwyczajny i czy pasażerom należy się odszkodowanie na mocy rozporządzenia, na stronie internetowej Komisji Europejskiej została opublikowana lista nadzwyczajnych okoliczności, stworzona wspólnie przez organy wykonawcze Państw Członkowskich odpowiedzialnych za wdrożenie rozporządzenia nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r.

Zaznaczyć przy tym należy, że pojęcie „nadzwyczajnych okoliczności” nie zostało zdefiniowane w ww. Rozporządzeniu. Stąd też, w tym zakresie należy odwołać się do orzecznictwa. I tak, Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 22 grudnia 2008 r. w sprawie C-549/07 wskazał, że samo zaistnienie przesłanki wskazanej w punkcie 14 preambuły (wada techniczna statku powietrznego) nie pozwala na przyjęcie, że w sprawie wystąpiły nadzwyczajnej okoliczności w rozumieniu Rozporządzenia. „Okoliczności związane z takim zdarzeniem mogą zostać uznane za „nadzwyczajne” w rozumieniu art. 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004 tylko wówczas, gdy odnoszą się do zdarzenia, które - na wzór okoliczności wymienionych we wspomnianym motywie - nie wpisuje się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwala na skuteczne nad nim panowanie, ze względu na jego charakter lub źródło” (podobnie Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 27 marca 2014 r. o sygn. I OSK 1971/12 i Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 r. o sygn. VII SA/Wa 2461/13).

W konkluzji do powyższego, Sąd Okręgowy aprobuje stanowisko Sądu meriti, że pozwany nie wykazał faktu zaistnienia takich okoliczności, które pozwoliłyby uczynić zasadną jego argumentację, że opóźnienie lotu (...) z 26 lipca 2016 r. było spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Przyczyną opóźnienia lotu był komunikat o otwarciu drzwi rewersa ciągu i konieczność wypalenia paliwa. Do usterki tej w ogóle nie doszło, a miejsce miało nieprawidłowe funkcjonalnie

systemów, za co odpowiedzialność ponosi pozwana, która przed odbyciem lotu winna dokonać kontroli sprawności wszystkich systemów pokładowych. Oceny tej nie zmieniają zeznania świadka J. P., który wskazywał na dalsze konsekwencje zaistniałej usterki technicznej. Podkreślenia jednak wymaga, iż gdyby nie doszło do usterki systemu, za co odpowiedzialność ponosi pozwana spółka, to nie było by konieczne wypalanie paliwa, czy wzywanie załogi zapasowej.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego co do naruszenia prawa procesowego, to zdaniem Sądu II instancji podkreślenia wymaga, że zarzut przekroczenia zasady swobodnej oceny materiału dowodowego statuowanej w art. 233 § 1 k.p.c., nie może zostać uznany za skuteczny, kiedy polega na zaprezentowaniu własnych, korzystniejszych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej oceny materiału dowodowego (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lutego 2002 r., sygn. II CKN 572/99). Sąd II instancji aakcentuje, że argumentacja pozwanego zasługiwałaby na aprobatę jedynie w sytuacji, kiedy brak byłoby logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykraczałoby poza schematy logiki formalnej albo przeczyłoby zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględniałoby jednoznacznych związków przyczynowo – skutkowych. Zatem, tylko wtedy przeprowadzona przez sąd ocena dowodów mogłaby być skutecznie podważona (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z 27 września 2002 r., sygn. II CKN 817/00). Nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak np. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98). Należy pamiętać, że jeśli tylko z materiału dowodowego wynika, że sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Rejonowy mieści się w granicach przysługującej sądowi swobody, znajduje logiczne uzasadnienie i zakotwiczenie w powołanym przez Sąd I instancji materiale.

Jeśli zaś chodzi o złożony w postępowaniu apelacyjnym wniosek dowodowy, to zdaniem Sądu Okręgowego podlegał on pominięciu. Nic nie stało na przeszkodzie aby Instrukcja Operacyjna pozwanego z września 2014 roku została złożona wraz z odpowiedzią na pozew, skoro od początku procesu pozwany powoływał się na nadzwyczajne okoliczności, uzasadniające odmowę zapłaty na rzecz powodów.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR (del.) Katarzyna Małysa